

Calluna

27(3) 2010

Calluna

Utgiven i samarbete mellan
VÄSTERGÖTLANDS BOTANISKA FÖRENING och
BOTANISKA FÖRENINGEN I GÖTEBORG
Redaktör: Gunnar Weimarck

ÅRG. 27 2010 NR 3
ISSN 2000-2335

VÄSTERGÖTLANDS BOTANISKA FÖRENING

Plusgiro: 482 38 80-2   **Årsavgift:** 75 kr

Adress: Biologiska museet
4:e Villagatan 6   504 53 Borås

Hemsida: <http://>

STYRELSE:

Ordf: Anders Bohlin
Halltorpsgatan 14 461 41 Trollhättan
0520-35040 anders.bohlin@telia.com

V ordf: Gösta Börjeson
Dammgatan 10   566 32 Habo
036-40611 gosta.borjeson@swipnet.se

Sekr: Karin Kjellberg
Stenum Västtomten   532 94 Skara
0511-61007 kjellberg.karin@telia.com

Kassör: Olof Janson
Kårtorp 1   533 97 Götene
0511-53026, 53016

Övriga: Ulla-Britt Andersson
Torsö, Källeberg 2 542 91 Torsö
0501-21105

Anders Bertilsson
Bäcksholm   565 91 Mullsjö
0392-23015 bertilsson.gravsjo@telia.com

Michael Johansson
Bodagatan 27   507 42 Borås
0704-55224 070704552247@bredband.net

Peter Laudon
Ryttaregårdsv. 14   532 73 Varnhem
0511-60586 peterlaudon@telia.com

Erik Ljungstrand
Järkholmsv., pl 614   436 56 Hovås
0708-559628

Enar Sahlin
Box 3   430 63 Hindås
0301-10848 enar.sahlin@swipnet.se

Rapportmottagare: Lennart Sundh

Floraväktarsamordnare: Enar Sahlin

Exkursionskommitté: Anders Bertilsson
Erik Ljungstrand

BOTANISKA FÖRENINGEN I GÖTEBORG

Plusgiro: 52 41 55-9   **Årsavgift:** 100 kr

Adress: c/o Inst. f. botanik o. miljövetenskap
Box 461   405 30 Göteborg

Hemsida: <http://www.bfg.se>

E-post:

STYRELSE:

Ordf: Gunnar Weimarck
Kullstigen 5   436 40 Askim
031-414655 weimarck@telia.com

V ordf: Aimon Niklasson
Trolltjärn 18   436 40 Askim
031-261378 aimon@bahnhof.se

Sekr: Erik Ljungstrand (se vänsterspalten)

V sekr: Staffan Wall
Gibraltargatan 44   412 58 Göteborg
031-160560 wall@chem.gu.se

Kassör: Sören Svensson
Båtsman Grås g. 11 422 57 Hisings Backa
031-523865 / 0703-222403
soren.svensson@mbox303.tele2.se

Övriga: Kenneth Bergerson
Karduansmakareg. 26   415 07 Göteborg
031-266637
kenneth.bergerson@cgarkitekter.se

Ragnhild Crawford
Önneröd 150   442 72 Kärna
0303-226123
ragnhild.neil.crawford@gmail.com

Claes Gustafsson
Balsebrunnsvägen 21   430 82 Donsö
031-973861 / 0703-210641
claes.gustafsson@dpes.gu.se

Enar Sahlin (se vänsterspalten)

Floraväktarsamordnare: Enar Sahlin

Exkursionskommitté: Erik Ljungstrand
Eva Andersson
Kenneth Bergerson
Ingvar Bergström
Kristoffer Hahn

Festkommitté: Maj Fagerberg

Omslaget: Jätteloka *Heracleum mantegazzianum* på skräp-
mark i Hjällbo juli 1987. Foto Gunnar Weimarck.

Några glädjämnen hösten 2010

Gunnar Weimarck

Kullstigen 5, 436 40 Askim, weimarck@telia.com

Som ordförande i BFiG just nu gläder jag mig mycket över Maj Fagerbergs initiativ att återuppliva traditionen med eftersitsar i samband med Föreningens föredrag. Den 25 november får vi tillfälle att träffas, ha trevligt över en enkel förtäring med såväl mat som dryck och fortsätta diskussioner med varandra och komma med fler frågor till föredragshållaren.

Som före detta prefekt för Göteborgs botaniska trädgård — pensionerad sedan snart tio år — gläder jag mig mycket över att vi i BFiG har erbjudits möjligheten att få ha den här första eftersitsen i Botaniska trädgårdens nya personalbyggnad. De gamla lokalerna, "Mässen", var en röra av tillägg kring en barackliknande byggnad. I *Plan för utveckling av Göteborgs botaniska trädgård under 1990-talet*, Göteborg 1990, skrev vi: "Mässen är otillfredsställande som gemensam samlingslokal för alla anställda. En sådan lokal skulle ha stor betydelse för den inbördes sammanhållningen." Enligt planen var vår ambition att få de nya lokalerna på plats etappvis under 1990-talet. Så blev det inte: andra projekt fick företräde, och pengarna räckte inte till en ersättning för mässen.

Planen mognade och kunde projektteras under min efterträdares tid. Arne Strid, trädgårdens prefekt under åtta år, fick ändå inte se slutresultatet före sin pensionsavgång. Men nu är den nya mäss-

byggnaden, "Mässlingen", färdig sedan tidigt 2010, och den nuvarande prefekten för trädgården Mari Källersjö kan se att flera av de tidigare förhoppningarna har blivit verklighet, däribland just att all personal har möjlighet att samlas till information och måltidsgemenskap, inte som tidigare vara utspridda på diverse håll i trädgården. Detta bör vara ett stort framsteg som kan motverka tendenser till eventuella motsättningar till exempel mellan "ute" och "inne". Mari Källersjö är ledamot av BFiG:s styrelse och en viktig länk mellan vår Förening och Botaniska trädgården. Det är genom henne vi har fått möjlighet att ha vår eftersits i det nya huset. Där finns det mesta man kan önska sig: ändamålsenliga och vackra möbler, öppen spis, inglasad veranda, välutrustad köksavdelning, omklädnings-, dusch- och basturum för personalen och mycket mer.

Vi hoppas på stor uppslutning vid nypremiären för eftersitsarrangemanget. Slår det väl ut och blir uppskattat, planerar styrelsen för fler eftersitsar kommande år. Priset baseras på självkostnad och blir säkert överkomligt.

Som botanist gläder jag mig också åt den nyutkomna del 6 av *Flora Nordica*. Kanske vill du köpa boken till förmånspriset 375 kronor genom BFiG vid något av våra möten? Kanske vill du också delta i studiedagarna i Lund?

Botaniska Föreningen i Göteborg

Program för perioden september 2010–februari 2011

Torsdag 30 september, kl. 19: Sagans skog och Floras ängar. *Maj Fagerberg* är verksam som illustratör av barnböcker och florum och berömd för sin skicklighet i att "fånga" hur växterna verkligen ser ut. Vi får höra henne berätta om de svårigheter hon mötte då hon övergick från sagans värld till florans, men även om hur hennes bilder (ibland) kommer till, samt om en del upptäckter hon gjort genom sitt arbete. Maj kommer att ta med några original, skisser och färger för att illustrera vad hon åstadkommit.

Torsdag 28 oktober, kl. 19: Växter jag mött. Alla medlemmar i BFiG är denna afton varmt välkomna att dela med sig av årets fynd och botaniska upplevelser från när och fjärran. Du kan ta med dig digitalfoton, dior eller pappersbilder, herbarieark eller konvolut och visa dem för oss. Du kan berätta om goda minnen, framföra allmänna funderingar eller delge tips på intressanta utflyktsmål. Anmäl dig gärna till sekreteraren några dagar i förväg, så att han kan planera kvällens uppläggning på bästa sätt. För dig som planerar att visa digitala bilder gäller att dessa bör föreligga i "rent" JPEG-format, vara tvåsiffrigt numrerade ("01.jpg", "02.jpg" o.s.v.), samt (inbrända på en CD eller i ett USB-minne) lämnas in till sekreteraren senast onsdag 27 oktober, så att vi kan veta att allt fungerar.

Onsdag 10 november, kl. 19: Bestämningkväll. *Erik Ljungstrand* hjälper oss att bestämma nordiska kärll- och stråfseväxter som vi inte lyckats namnge eller känt oss osäkra på, samt presenterar den viktigaste bestämningsslitteraturen avseende dessa. Vilka karaktärer är goda? Vilka är mindre bra? Tag med er det som ni undrat över eller lyssna bara och lär. Samling vid entrén.

Torsdag 25 november, kl. 19: Blir det "blandsvamp" av systematiken? *Ellen Larsson*, ordförande i Sveriges Mykologiska Förening och forskare här vid institutionen, berättar om den nya svampsystematiken, som baserar sig på tolkningar av nyare molekylära data. Mycket har ändrats, t.ex. anses kremlor och riskor inte längre höra ihop med de ytligt rätt liknande flugsvamparna, utan snarare med tickor och finger-svampar. Vi får också veta mer om SMF:s nya projekt "Vaxvakt", som avser att övervaka rödlistade skogsvaxskivlingar (*Hygrophorus* spp.).

På initiativ av vår nyvalda festkommittéledamot *Maj Fagerberg* kommer vi att denna afton avsluta med en eftersits (till självkostnadspris), vilken skall äga rum i Botaniska Trädgårdens nya personalbyggnad, "Mässlingen". **OBS!** Obligatorisk föransmälan till sekreteraren (0708-559628) senast måndag 22 november. Har du anmält dig, men sedan drabbats av förhinder, så måste du höra av dig och lämna återbud!

Torsdag 16 december, kl. 18: Medelpads flora. Efter många års väntan skall nu (äntligen!) den nya floran över Medelpad komma ut (i november). *Stefan Grundström* från Medelpads Botaniska Förening berättar om florans utforskande, floraförändringar samt visar exempel på typiska arter och växtmiljöer. Vi kommer att få se ett flertal illustrationer utförda av initiativtagaren Rolf Lidberg (1930–2005), men även andra natur- och växtbilder från Sveriges "mittersta" landskap. Stefan har lovat att ta med sig ett begränsat antal florum till försäljning vid mötet.

Tisdag 11 januari, kl. 19: Mikroskopafton. *Staffan Wall* och *Lars Arvidsson* demonstrerar mikroskopering av lavar. Mycket av kvällens teknik är dock tillämplig även inom andra grupper. Vi får se olika strukturer i bälens uppbyggnad samt fruktkropparnas inre byggnad. Sporsäckarna inne i fruktkropparna och deras askosporer kommer särskilt att förevisas. **OBS!** Begränsat deltagarantal; anmälan senast fredag 7 januari till sekreteraren (0708-559628).

Torsdag 27 januari, kl. 19: Biologisk mångfald i fjällen. Professor *Ulf Molau*, tidigare välkänd som *Calceolaria*-systematiker i Anderna, men numera verksam inom det vetenskapliga upprätthållandet av "Konventionen om biologisk mångfald" (CBD), i synnerhet i bergsområden, berättar om sin forskning. Vi får höra om det alpina forskningsnätverket "GLORIA", som avser att detektera effekten av eventuella klimatförändringar genom att studera floran och vegetationen inom utvalda fjäll runt om jordklotet. Här hos oss i Sverige har vi två sådana områden, dels i Jämtland (nytt från i år), dels sedan 2001 vid Latnjajaure i Torne lappmark.

Torsdag 24 februari, kl. 19: Glimtar från Kanadas natur. *Eva Andersson* låter oss få "följa med" på hennes resor i Kanada. Vi får skåda många intressanta växter, men även vyer och andra vackra naturbilder, främst från Vancouver-trakten med dess tempererade regnskog, samt Klippiga bergens enastående landskap. Vi får även uppleva våren i Algonquin-parken i östra Kanada, nordost om Toronto. Den varierande naturen på Vancouver-ön kommer likaså att beses. Förutom växterna ställer Eva även i utsikt att vi skall få se ett och annat djur...

LOKAL för våra föredrag är, om inget annat anges, Botaniska institutionens föreläsningssal på Carl Skottsbergs gata 22B i Göteborg.

Tyvärr så kan vi inte ställa upp institutionens entrédörr i samband med mötena, men någon medlem kommer att finnas i närheten av dörren för att släppa in dem som kommer i tid. Om du skulle råka bli försenad till ett föredrag kan du knacka på föreläsningssalens bakre fönster (gå uppför backen till vänster från entrén) så kommer det någon inom kort och öppnar för dig.

ALLA är välkomna till ovanstående föredrag, arrangeras av Botaniska Föreningen i Göteborg, även de som (ännu) endast är medlemmar i Västergötlands Botaniska Förening, liksom intresserade vänner och bekanta till medlemmarna i de båda föreningarna.

FONDMEDELSANSÖKNINGAR FÖR ÅR 2011. Alla medlemmar i BFiG kan ansöka om penningmedel ur "Harald Fries' och äldre medlemmars fond" för "Botaniska undersökningar, främst avseende Västsveriges flora". Ansökan skall senast den 31 december 2010 ha inkommit till:

Botaniska Föreningen i Göteborg
clo Botaniska institutionen
Box 461, 405 30 Göteborg

Ansökan skall innehålla en kortfattad beskrivning av projektet jämte en beräkning avseende dess sannolika kostnader; för de projekt som tidigare har beviljats medel skall dessutom en redogörelse för hur dessa använts bifogas.

Botaniska Föreningen i Göteborg och Västergötlands Botaniska Förening

Exkursionsprogram för vegetationsperioden 2010 (del 2)

För exkursionerna gäller följande:

- Deltagande i exkursioner bör anmälas, om ej annat anges, till Erik Ljungstrand (0708-559628). Uppge vilken exkursion, namn, telefonnummer och eventuell tillgång till bil. Om du inte anmält dig minskar möjligheten att få plats i bil för vidare transport. Bilburna bör alltid anmäla sig – för planeringens skull, samt om möjligt infinna sig vid den första samlingsplatsen (om flera). Endast de som har anmält sig kan informeras om sena ändringar i programmet eller i det fall exkursionen skulle ställas in. Anmäl dig helst inte mer än en vecka i förväg – det blir så svårt att hålla reda på.
- Fältklädsel, inklusive stövlar, rekommenderas (om ej annat anges). Glöm ej luppen!
- Ta med matsäck (även på kvällsexkursionerna, om du så önskar).
- Samåk i största möjliga utsträckning. På många lokaler är parkeringsmöjligheterna starkt begränsade. Åk gärna kollektivt där så är möjligt.
- Ersättningen till bilägaren är 18 kr per mil, vilken insamlas bland medföljande passagerare, om ej annat överenskommit.
- Eventuella frågor ställs till Eva Andersson (031-583141), Kenneth Bergerson (031-266637), Ingvar Bergström (0300-25710), Kristoffer Hahn (0762-157500), Erik Ljungstrand (telefon ovan!), Anders Bertilsson (0392-23015) eller direkt till exkursionsledarna.

Lördag 11 september: Botaniska Sällskapet i Stockholm adventivexkursion i Stockholmstrakten.

Lördag 25 september: Den traditionella ruderatexkursionen i **Göteborgstrakten** med *Erik Ljungstrand*. Vi hoppas även nu i år kunna uppvisa ett antal lokaler med så rik ruderatflora som möjligt. Ingen närmare beskrivning av vilka lokaler vi kommer att besöka är möjligt att ge ännu; detta avgörs inte förrän tidigast kvällen innan exkursionen. Samling vid Botaniska institutionen kl. 9:00 (men kom i god tid!). Anmälan senast 23 september (men gärna tidigare).

För planeringen av ruderatexkursionen uppmanas alla medlemmar, som finner någon intressant lokal med mer eller mindre underliga ruderatväxter, att meddela detta till Erik Ljungstrand.

Söndag 26 september: Hallands Botaniska Förenings ruderatexkursion i Halmstadstrakten.

Lördag 9 oktober: Årets svampexkursion för oss till **Bokedalen** under ledning av *Robert Daun*. Här finns både rik lövskog och magrare barrskog, så det bör vara goda utsikter att få se svamp, men vad som dyker upp är som bekant oförutsägbart. Ca 3 km vandring i mestadels lätt terräng. Samling vid Botaniska institutionen kl. 9:15 och vid Jonsereds station kl. 10:00. Anmälan senast 7 oktober.

Söndag 17 oktober: Mossexkursion till **Gunnarsbo** på sydöstra Orust ledd av *Peter Carlsson*. Bergbranten öster om landsvägen har en artrik kalkpåverkad mossflora med bl.a. kalkkammosa och kalkkrusmossa samt rariteterna kalktujamossa *Thuidium recognitum* och kustkrusmossa *Weissia perssonii*. Ca 2 km vandring, delvis i rätt brant terräng. Samling vid Botaniska institutionen kl. 8:45 och vid Statoil-stationen i Varekil kl. 10:00. Tag med lupp! Anmälan senast 15 oktober.

Onsdag 16 februari 2011: Åter en "inkursion" i **Växthuset** i Botaniska Trädgården med förra växthuschefen *Magnus Neuendorf*. Om du länge längtat efter att få se "något grönt" under den mörka vintern är detta helt rätt tillfälle. Ett flertal exotiska växter från varmare länder bör blomma som bäst. Samling vid växthusentrén kl. 18:00. Fältklädsel behövs ej. Anmälan senast 14 februari.

Tistelsnyltrotten *Orobanche reticulata* i Mössebergsparken 2002–2010

Jörgen Grahn

Peppareds torg 12, 431 50 Mölndal, grahn@snipabacken.se

Jag har i ett antal år, tillsammans med min bror Jonas, varit floraväktare för tistelsnyltrotten i Mössebergsparken i Falköping. Resultaten har redovisats i *Calluna* (bl a Sahlin 2010), men de är bara siffror. Eftersom jag nästan varje år också har gjort kartskisser tänkte jag redovisa dem här.

En kort historik: tistelsnyltrotten upptäcktes vid Mösseberg av J.A. Mathesius 1841, antagligen något längre norrut längs ostsluttningen. Det anses vara det första fyndet i Sverige, även om Fridén hade hittat tidigare uppgifter om snyltrotter vid Mösseberg och Älleberg (Friggeråker 1991). Efter att blivit mer och mer oregelbunden sågs den senast 1895. 1917 återupptäcktes den i nuvarande Mössebergsparken, men sågs bara sporadiskt tills den slutgiltigt återupptäcktes 1978. Då såg medlemmar av Falbygdens Fågelklubb till att skydda lokalen och få kommunen att hävda den på lämpligare sätt (Johansson 1982; Friggeråker 1991). Tistelsnyltrotten har setts på lokalen varje år sedan dess.

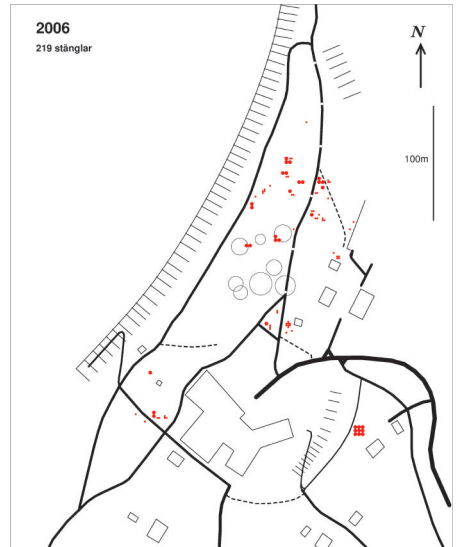
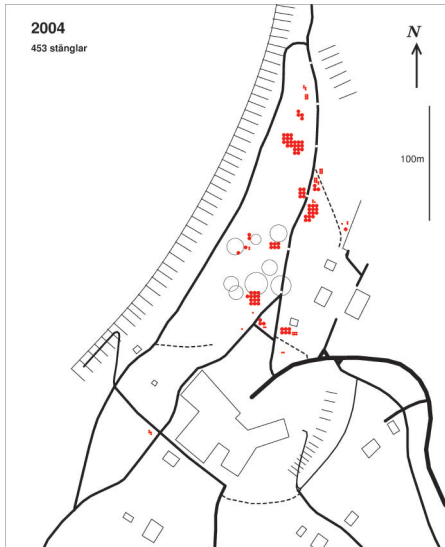
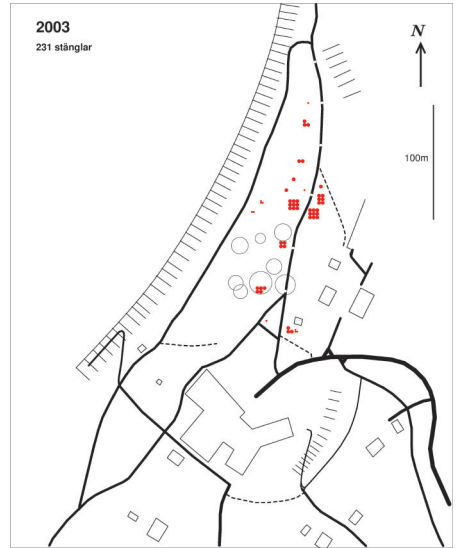
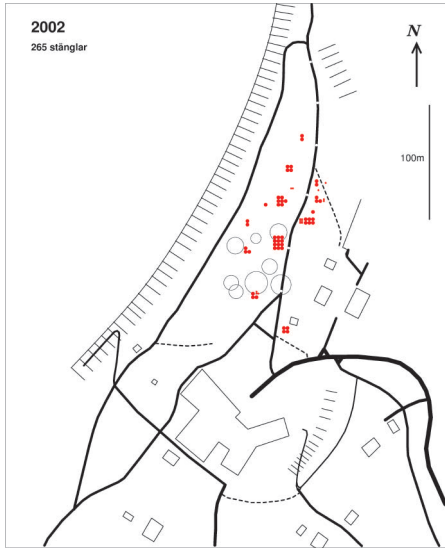
Lokalen i vid mening är en sluttande park nedanför rasbranten. Den korsas av promenadstigar och är delvis öppen, delvis skuggad av enstaka träd och bitvis av tät ädellövskog. Markskiktet varierar; olika delar domineras av:

- hundäxing *Dactylis glomerata* och andra bredbladiga gräs, midsommarblomster *Geranium sylvaticum*
- kirsål *Aegopodium podagraria*
- midsommarblomster och älggräs *Filipendula ulmaria*
- kransrams *Polygonatum verticillatum*, ormbunkar och lungört *Pulmonaria obscura*

Brudborsten *Cirsium heterophyllum* — som är tistelsnyltrotens värdväxt — är egentligen bara fläckvis dominerande och annars mest steril och del av undervegetationen. Längre ned i parken finns större friskare bestånd, dock utan tistelsnyltrot såvitt jag har kunnat se. Kåltistel *Cirsium oleraceum* förekommer i princip enbart längre ned och mot sydost. Den är en känd värdväxt för tistelsnyltrot, men såvitt jag vet har den aldrig spelat den rollen i Mössebergsparken.

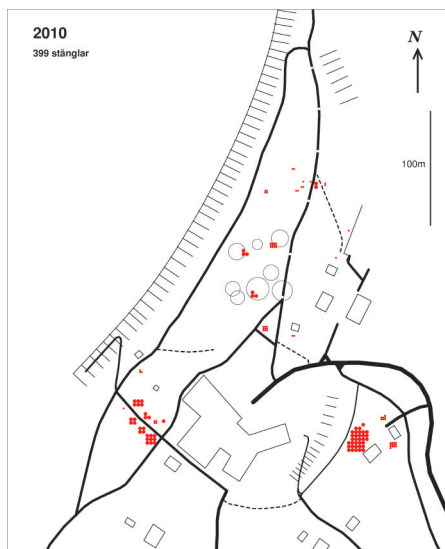
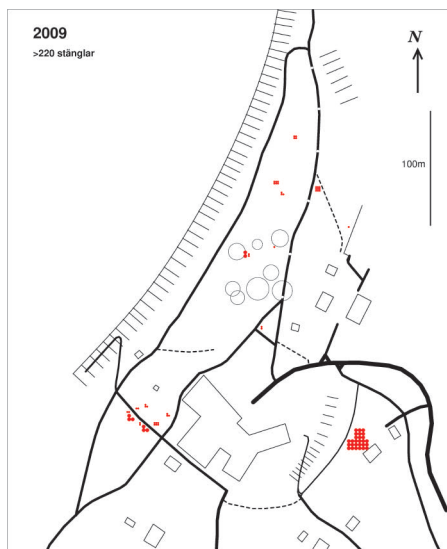
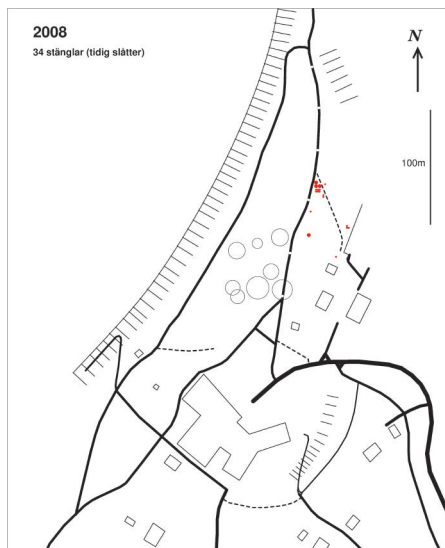
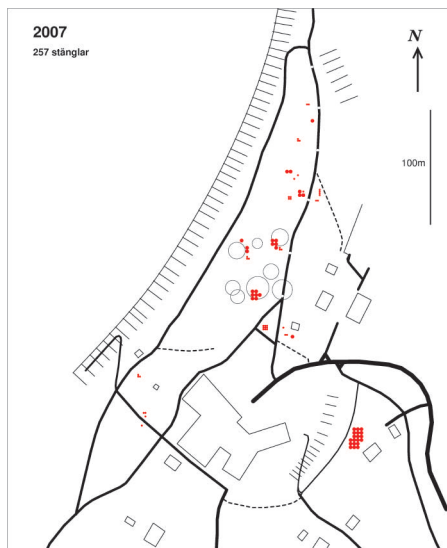
Värd att nämna är också hybriden kåltistel × brudborste, som är en ganska elegant tistel, intermediär mellan föräldrarterna men mest lik en högväxt blekblommig brudborste. Ett halvdussin exemplar växer vid den sydostligaste dellokalen.

Jag kan tyvärr inte dra några djupare slutsatser från kartmaterialet — hur brudborsten gynnas eller missgynnas av hävd eller brist på hävd eller förändring i

Förekomster av tistelsnyltrot i Mössebergsparken 2002–2004 och 2006–2010. En stor punkt motsvarar fem blommande stänglar, en liten punkt motsvarar en stängel. De markerade träden är långt

ifrån de enda — tvärtom är de enstaka ekar och björkar i de öppnare områdena som jag använder som riktmärken vid inventeringen.

vattenföringen, vilka krav tistelsnyltronen har på sin ståndort, eller hur snyltronen påverkar brudborstebeståndens överlevnad. Jag kan bara notera att:

- tistelsnyltronen ganska ofta blommor i mycket svaga, sterila och synbarligen försvinnande bestånd av brudborste.
- tyngdpunkten i beståndet har förskjutits från den norra delen av lokalen till de två södra, nyare delokalerna sedan 2002.

Beståndet som jag minns det från början av 1980-talet var begränsat till en avhägnad nära stigen och den nordostligaste

markerade eken. Snyltrötterna spridde sig därefter norrut utmed stigen.

Litteratur

- Friggeråker, L. 1991. Floran i Friggeråkers socken. *Svarthaken 13* (1990).
- Johansson, J. 1982. Mössebergsparken. *Svarthaken 4* (1981).
- Mattiasson, G. 2008. Snyltrötter i Sverige — en aktuell översikt. *Svensk Bot. Tidskr. 102*(6).
- Sahlin, E. 2010. Floraväktarrapport 2009. Västergötlands rödlistade kärlväxter. *Calluna 27*(2).

Studiedagar om flockblommiga växter i Lund

I samband med att volym 6 av *Flora Nordica* nyligen utkommit kommer Lars Fröberg att ha en genomgång av svåra karaktärer och knepiga grupper inom de flockblommiga växterna (fam. Apiaceae). Genomgången grundar sig på herbariematerial och blir ett unikt tillfälle att få en förståelse för denna spännande familj. Bland annat kommer bladmorfologi och frukternas uppbyggnad (med framställning av tvärsnitt) att gås igenom, grundat på de karaktärer som används i floran. Vidare presenteras variationen inom och uppdelningen av de kritiska arterna vildpersilja *Aethusa cynapium*, kvanne *Angelica archangelica*, morot *Daucus carota*, björn-

loror *Heracleum sphondylium*, jättelokor *H. mantegazzianum* m.fl., palsternacka *Pastinaca sativa* och bockrot *Pimpinella saxifraga*, samt artskiljande karaktärer mellan ett antal snarlika arter, både i vegetativt stadium och med blommor/frukter.

Studiedagarna är förlagda **till Botaniska museet i Lund, den 5–6 februari 2011**. Deltagarantalet är begränsat till 20 personer.

Anmälan senast den 15 januari till Lars Fröberg, telefon: 046-222 0129
e-post: lars.froberg@botmus.lu.se

Manusstopp för *Calluna* (4) 2010

Bidrag till häfte 4 i år emotses med intresse. De måste vara redaktören till handa allra senast måndagen den 1 november. Bäst är att sända både text och eventuella bilder, gärna digitala färgbilder, med

e-post till weimarck@telia.com, texten helst dessutom på papper till Gunnar Weimarck, Kullstigen 5, 436 40 Askim.

Redaktören

Om hotade arter och biotoper

Ingvar Einarsson

Ödegården, 513 91 Fristad

I nr 2 av *Calluna* presenterades ett antal mer eller mindre hotade arter, de flesta ganska okända för flertalet naturintresserade eller för allmänheten.

Listan borde kunna kompletteras med mer välkända arter, till exempel slätterblomma *Parnassia palustris*. Denna var på sextiotalet ganska vanlig på blötare slätterängar med ytligt rörligt grundvatten. Nu har den av någon anledning i det närmaste försvunnit i trakterna runt Borås.

En annan förr ganska vanlig art i öppna ljusa hagar och betesmarker, slätterfibbla *Hypochoeris maculata*, ses numera mycket sällan. Kattfot *Antennaria dioica*

kan också räknas in. Minskningen av dessa arter, som tidigare gett hagarna karaktär, får ej förbises och har sannolikt stor betydelse för den övriga floran. Med andra ord: försvinner karaktärsväxter och nyckelarter minskar det allmänna intresset för bevarandet av biotoper.

Ett par andra arter kan också nämnas, som liten ormrot *Bistorta vivipara* samt jungfrulin *Polygala vulgaris*. Dessa konkurreras lätt ut av högrörter, antagligen mycket på grund av minskande antal betesdjur. Naturligtvis har betesdjur en viktig funktion i ekosystemet, något som inte får underskattas!

Calluna 27(3) 2010

BORÅS

ISSN 2000-2335

Innehåll

- 1 Weimarck, G.: *Några glädjeämnen hösten 2010*
- 2 *Botaniska Föreningen i Göteborg. Program för perioden september 2010–februari 2011*
- 4 *Botaniska Föreningen i Göteborg och Västergötlands Botaniska Förening. Exkursionsprogram för vegetationsperioden 2010 (del 2)*
- 5 Grahn, J.: *Tistelsnyltröt Orobanche reticulata i Mössebergsparken 2002–2010*
- 8 *Studiedagar om flockblommiga växter i Lund*
- 8 *Manusstopp för Calluna (4) 2010*
- 9 Einarsson, I.: *Om hotade arter och biotoper*

Västergötlands Botaniska Förening säljer

Västergötlands Flora, 743 sidor	200:–
Västergötlands Flora, Supplement 1, 53 sidor	20:–
Västergötlands Flora, Supplement 2, 32 sidor	20:–
Västergötlands Flora CD	50:–
Botanisk Västgotalitteratur, 63 sidor	50:–

Ev. portokostnad tillkommer.

Botaniska Föreningen i Göteborg säljer

Göteborgs och Bohus läns fanerogamer och ormbunkar (Fries 1971), 453 sidor	100:–
En frisk och blomstrande perenn (Bernström 1989), 144 sidor	100:–

Medlemmar i BFiG kan köpa böckerna (med medlemsrabatt) för 75:–